

Bruksela, 20 lutego 2023 r.
(OR. en)

6631/23

COAFR 77
COPS 90
DEVGEN 37
COHOM 53
COHAFA 20
RELEX 244
CFSP/PESC 300
CSDP/PSDC 143

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Odnowiona strategia UE na rzecz Wielkich Jezior: wspieranie przekształcania pierwotnych przyczyn niestabilności we wspólne możliwości – Konkluzje Rady (20 lutego 2023 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie odnowionej strategii UE na rzecz Wielkich Jezior w wersji zatwierdzonej na 3932. posiedzeniu Rady w dniu 20 lutego 2023 r.

Odnowiona strategia UE na rzecz Wielkich Jezior: wspieranie przekształcania pierwotnych przyczyn niestabilności we wspólne możliwości

Konkluzje Rady

Wprowadzenie

1. Wielkie Jeziora są strategicznie ważnym regionem, ściśle powiązanim z resztą kontynentu. Region ten, zamieszkiwany przez dynamiczne i odporne społeczeństwa, może stać się siłą napędową rozwoju całego kontynentu.
2. Z Unią Europejską (UE) łączą go silne i długotrwałe więzi międzyludzkie, polityczne i gospodarcze. UE wraz ze swoimi państwami członkowskimi jest w pełni zaangażowana w pogłębianie strategicznych stosunków i równego partnerstwa z regionem Wielkich Jezior w celu wspierania demokracji, praw człowieka, pokoju i bezpieczeństwa, praworządności, równouprawnienia płci, eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju.
3. W ostatnich dziesięcioleciach nieprzerwany cykl konfliktów, przemocy i napięć osłabił talenty, kreatywność i przedsiębiorczość jego mieszkańców i uniemożliwił regionowi korzystanie z jego ogromnego potencjału wynikającego z różnorodności biologicznej, lasów tropikalnych, zasobów wodnych i rolnych oraz złóż surowców. W szczególności nasilenie konfliktu zbrojnego we wschodniej części DRK, niestabilność polityczna i cykliczne napięcia w regionie świadczą o tragicznych kosztach ludzkich, które będą nadal ponoszone, jeżeli nie uda się osiągnąć trwałego i wszechstronnego pokoju. Utrzymująca się niestabilność doprowadziła do jednego z najgorszych i najdłuższych kryzysów humanitarnych na świecie i stwarza ryzyko, że region ten stanie się bastionem krajowego i międzynarodowego terroryzmu oraz międzynarodowych siatek przestępczych.

4. Podstawowe przyczyny i czynniki braku bezpieczeństwa i stabilności są złożone, wielowarstwowe i wzajemnie powiązane i obejmują słabe rządy i korupcję, brak instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, ugruntowaną bezkarność i nadużywanie władzy oraz brutalną konkurencję o dostęp do gruntów i innych zasobów naturalnych, a także kontrolę nad nimi. Ponadto do trwałego konfliktu przyczyniło się mnożenie się ugrupowań zbrojnych, ich instrumentalizacja przez podmioty zagraniczne, regionalne i krajowe, ingerencja na terytorium sąsiednich państw, łatwy dostęp do broni, napięcia etniczne podsycane dezinformacją, manipulacyjną komunikacją i mową nienawiści, poważne i systematyczne naruszenia praw człowieka, naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego, przemoc seksualna i przemoc ze względu na płeć, trauma zbiorowa, presja demograficzna, ubóstwo, głód i brak bezpieczeństwa żywnościowego, długotrwałe przymusowe wysiedlenia i nielegalne przemieszczanie się ludzi, zmiana klimatu i degradacja środowiska.
5. Aby skutecznie zająć się tymi podstawowymi przyczynami, zaangażowanie i odpowiedzialność krajów tego regionu, przede wszystkim Burundi, Demokratycznej Republiki Konga (DRK), Rwandy i Ugandy, ma kluczowe znaczenie dla realizacji niezbędnych reform w ścisłej współpracy z ich sąsiadami oraz partnerami regionalnymi i międzynarodowymi. W zaangażowaniu regionalnym należy priorytetowo traktować zobowiązanie państw na rzecz pokoju, poszanowanie suwerenności i integralności terytorialnej wszystkich krajów w regionie oraz wspieranie środowiska wzajemnego zaufania i partnerstwa. Inicjatywy dyplomatyczne zainicjowane w szerszym regionie, takie jak Ramy pokoju, bezpieczeństwa i współpracy (PSCF) dla DRK i regionu, a ostatnio procesy z Luandy i Nairobi, mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia długoterminowego, trwałego pokoju i bezpieczeństwa.

Potrzeba odnowionego strategicznego zaangażowania UE

6. UE zawsze dążyła do wywierania pozytywnego i wymiernego wpływu w regionie. Dzięki licznym działaniom dyplomatycznym, politycznym i humanitarnym oraz w dziedzinie bezpieczeństwa i rozwoju UE silnie zainwestowała w pokój, stabilność i rozwój w regionie Wielkich Jezior. UE pragnie wykorzystać zdobyte doświadczenia, aby odnowić i wzmocnić te ambicje.

7. Ponieważ bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt krajów regionu Wielkich Jezior pozostaje strategicznym priorytetem UE, istnieje obecnie pilna potrzeba i szansa dla UE, aby skuteczniej współpracować z samym regionem w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Nowa strategia opiera się na zintegrowanym podejściu regionalnym i korzysta z poprzednich strategicznych ram UE dla regionu Wielkich Jezior (2013), przy czym jest bardziej ukierunkowana na działania. Koncentruje się ona na niektórych sektorach, w których UE dzieli z regionem wspólny interes i może wnieść wartość dodaną. Jej celem jest również lepsze zaangażowanie sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego. Strategia opiera się na wspólnej wizji 2030 przyjętej na szczycie Unia Europejska – Unia Afrykańska w lutym 2022 r., jest w pełni zgodna ze strategią ONZ z 2020 r. na rzecz konsolidacji pokoju, zapobiegania konfliktom i rozwiązywania konfliktów w regionie Wielkich Jezior oraz jest spójna z PSCF.

Zasady przewodnie

8. Odnowione strategiczne zaangażowanie UE opiera się na szacunku, równym partnerstwie, wspólnych interesach, lokalnej odpowiedzialności i wzajemnej rozliczalności.
9. UE będzie bronić skutecznego multilateralizmu i międzynarodowego ładu opartego na zasadach oraz promować ten multilateralizm i ład, przy czym centralnym elementem tego ładu będzie ONZ. Strategia ta jest zgodna z Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i świadczy o zaangażowaniu UE na rzecz pełnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju.
10. UE będzie również propagować poszanowanie integralności terytorialnej, suwerenności, niezależności i równości państw. Poszanowanie demokracji, dobrych rządów, praworządności, praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego pozostanie w centrum wszystkich działań UE. W szczególności UE będzie promować wolne i uczciwe wybory oraz sprawiedliwość okresu przejściowego, a także walkę z bezkarnością i korupcją. Będzie również działać na rzecz zwalczania dyskryminacji etnicznej i innej dyskryminacji grup, a także ksenofobii i powiązanej nietolerancji.

11. UE będzie nadal propagować równouprawnienie płci i pełne korzystanie z praw człowieka przez kobiety i dziewczęta, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi, w tym poprzez uwzględnianie równouprawnienia płci we wszystkich swoich zobowiązaniach na rzecz regionu. Zintensyfikuje działania na rzecz zwalczania przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć. UE będzie również podtrzymywać swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz pełnego poszanowania praw dzieci, wzmożenia wysiłków na rzecz położenia kresu naruszeniom wobec dzieci i zapobiegania im oraz przyczynienia się do przerwania cyklu przemocy, przyczyniając się do realizacji programu działań na rzecz dzieci w konfliktach zbrojnych, zgodnie z mającymi zastosowanie wytycznymi UE i odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ.
12. UE będzie nadal propagować włączenie społeczne i wzmocnienie pozycji społeczeństwa obywatelskiego, kobiet, młodzieży, osób znajdujących się w trudnej sytuacji i zmarginalizowanych społeczności w społeczeństwie. UE przyczyni się do wzmocnienia struktur państwowych i instytucji demokratycznych, które w połączeniu z upodmiotowieniem obywateli, zaangażowaniem społeczeństwa obywatelskiego i udziałem sektora prywatnego sprzyjają pokojowym społeczeństwom i stabilności w regionie.
13. UE będzie nadal wzmacniać swoje zintegrowane podejście do konfliktów i kryzysów oraz intensyfikować związek między pomocą humanitarną, współpracą na rzecz rozwoju i pokojem w ramach potrójnego powiązania. Podejście uwzględniające konflikty zostanie wzmocnione w celu zapewnienia, aby wysiłki UE „nie szkodziły” i były regularnie oceniane pod kątem ewentualnych skutków wtórnych.

Główne cele i priorytety UE

14. Nadrzędnym celem i priorytetem UE jest pomoc w zakończeniu konfliktów zbrojnych oraz promowanie pokoju, demokracji i zrównoważonego rozwoju w regionie Wielkich Jezior poprzez przyczynianie się do przekształcenia głównych przyczyn braku bezpieczeństwa i stabilności we wspólne możliwości i uwolnienie pełnego potencjału regionu.
15. Po pierwsze, jednym z kluczowych priorytetów UE jest zapewnienie długoterminowego pokoju, bezpieczeństwa, stabilności i poszanowania praw człowieka we wschodniej części DRK i w regionie, zgodnie z zintegrowanym podejściem.

16. Po drugie, UE będzie wspierać region w rozwijaniu zrównoważonego, sprawiedliwego i przyjaznego dla środowiska modelu zarządzania zasobami, kierowanego przez Afrykę i opartego na prawach człowieka, będącego podstawowym filarem jej stabilności i rozwoju.
17. Ponadto UE dąży do promowania silniejszej integracji regionalnej, w tym w zakresie handlu międzyregionalnego i wewnątrzregionalnego, przyczyniając się do poprawy życia gospodarczego społeczności lokalnych. Może to stać się czynnikiem stabilizacji i przyszłym motorem dobrobytu w regionie i na całym kontynencie.

Od napięcie do zaufania, bezpieczeństwa i stabilności

18. Należy niezwłocznie zająć się stałą obecnością i działalnością zagranicznych i lokalnych ugrupowań zbrojnych, w szczególności we wschodniej części DRK, które mają niszczycielski wpływ na ludność cywilną i negatywnie wpłynęły na stosunki dwustronne między krajami tego regionu.
19. Jedynie wiarygodny i inkluzywny dialog między krajami regionu, uzupełniony w razie potrzeby wysiłkami na rzecz pojednania narodowego w każdym kraju, może przywrócić i wzmocnić wzajemne zaufanie. Jest to pierwszy element trwałego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności. UE jest gotowa zwiększyć swoje zaangażowanie w mediacje, działania w zakresie wsparcia mediacyjnego i dialogu, aby utrzymać i przywrócić pokój na każdym etapie i na wszystkich szczeblach, między władzami, stronami konfliktów, społecznościami lokalnymi, społeczeństwem obywatelskim i sektorem prywatnym. Jest gotowa działać jako pośrednik, jeżeli zainteresowane strony się do niej o to zwrócą.
20. UE zdecydowanie potępia ataki wszystkich ugrupowań zbrojnych działających w DRK, w tym Ruchu 23 Marca (M23), Spółdzielni na rzecz Rozwoju Konga (CODECO), Sojuszu Sił Demokratycznych (ADF), Demokratycznych Sił Wyzwolenia Rwandy (FDLR), Ruchu Oporu na rzecz Praworządności (RED-Tabara) i grup Mai-Mai; wzywa ugrupowania zbrojne do natychmiastowego zaprzestania działań wojennych i podjęcia działań następczych z możliwym do zweryfikowania zawieszeniem broni, wycofaniem się ze wszystkich obszarów znajdujących się pod ich kontrolą i rozbrojeniem.

21. UE stanowczo wzywa wszystkie państwa regionu i podmioty międzynarodowe do pełnego poszanowania suwerenności i integralności terytorialnej oraz do powstrzymania się od współpracy z ugrupowaniami zbrojnymi we wschodniej DRK i w całym regionie oraz od wspierania tych ugrupowań, w tym poprzez wywieranie bezprawnego wpływu poza granicami państwa, współpracę z brutalnymi poplecznikami i wykorzystywanie nielegalnych siatek do nielegalnego handlu zasobami naturalnymi. W tym kontekście należy przypomnieć, że wszelkie wsparcie dla ugrupowań zbrojnych, niepożądane działania wojskowe na obcym terytorium, naruszanie embarga na broń i sankcji ONZ są bezpośrednim pogwałceniem mającego zastosowanie prawa międzynarodowego oraz wielu zobowiązań podjętych przez kraje regionu. Państwa regionu muszą podjąć wszelkie niezbędne środki, aby chronić ludność cywilną na swoich terytoriach, a także zwalczać mowę nienawiści, ksenofobię i podżeganie do przemocy. Osoby odpowiedzialne za podżeganie do przemocy muszą zostać osądzone.
22. UE z uznaniem odnosi się do znaczącej roli, jaką Organizacja Narodów Zjednoczonych odgrywa we wspieraniu stabilizacji regionu. W szczególności UE podkreśla kluczowe znaczenie, jakie misja stabilizacyjna ONZ w Demokratycznej Republice Konga (MONUSCO) ma dla ochrony ludności cywilnej we wschodniej części DRK. UE wspiera MONUSCO na czas trwania jej mandatu i zdecydowanie potępia wszelką przemoc wobec personelu ONZ i wszelkie podżeganie do niej.
23. UE z zadowoleniem przyjmuje wysiłki regionalne, takie jak procesy z Nairobi i Luandy, które będzie nadal wspierać, oraz odnotowuje rozmieszczenie regionalnych sił Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej. UE będzie towarzyszyć istniejącym instrumentom regionalnym, takim jak poszerzony wspólny mechanizm weryfikacji (EJVM), i jest gotowa wspierać inne inicjatywy, takie jak mechanizm nadzoru regionalnego dla PSCF, a także uzupełniające działania mediacyjne i ułatwiające podejmowane przez państwa członkowskie UE i partnerów o podobnych poglądach.

24. Odpowiedzialność krajowa jest kluczowym elementem reformy sektora bezpieczeństwa. UE jest gotowa wspierać ten proces poprzez specjalne i regularne dialogi sektorowe. W stosownych przypadkach UE będzie nadal wspierać reformę sektora bezpieczeństwa w regionie, w tym wysiłki krajowych sił bezpieczeństwa na rzecz budowania zdolności, co jest podstawowym warunkiem powodzenia wysiłków stabilizacyjnych na szczeblu regionalnym. UE rozważy pomoc w ramach pełnego spektrum bezpieczeństwa, w tym agencji wojskowych, policyjnych i wywiadowczych, ministerstw, parlamentu, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organów sądowych i prokuratorskich. W tym kontekście UE będzie również wspierać nadzór wojskowy i nadzór nad egzekwowaniem prawa, skuteczne i sprawiedliwe sądownictwo, ochronę praw człowieka oraz wszelkie inicjatywy prowadzące do położenia kresu kulturze bezkarności, w tym mechanizmy sprawiedliwości okresu przejściowego.
25. Sukces rozbrowienia, demobilizacji i reintegracji członków ugrupowań zbrojnych oraz repatriacja zagranicznych ugrupowań zbrojnych w oparciu o wnioski wyciągnięte z przeszłości będą miały kluczowe znaczenie dla trwałego pokoju i przywrócenia zaufania w regionie. Wraz z międzynarodowymi partnerami o podobnych poglądach UE zbada sposoby zwiększenia wsparcia dla tego procesu. W ramach podejścia opartego na potrójnym powiązaniu UE skoncentruje się na ponownym włączeniu byłych bojowników i odbudowie społeczności, w tym poprzez dialog i pojednanie społeczności, oraz zajęcie się traumą, a także będzie przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i odporności na zmiany klimatu w dotkniętych społecznościach przyjmujących. Szczególna uwaga zostanie poświęcona potrzebom kobiet i dzieci, które wcześniej były związane z działalnością ugrupowań zbrojnych.
26. UE będzie propagować ściślejszą współpracę w zakresie kontroli granic na lądzie i na jeziorach, ochrony granic i zarządzania nimi, w tym współpracę celną i bezpieczeństwa, które mają kluczowe znaczenie dla złagodzenia napięć i stworzenia podstaw dla długoterminowego rozwoju. UE będzie propagować ściślejszą współpracę sądową i w zakresie bezpieczeństwa, w tym w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, zwalczania nielegalnego handlu bronią i zasobami naturalnymi, zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi, przeciwdziałania praniu pieniędzy, finansowaniu ugrupowań zbrojnych i przestępczości zorganizowanej.

27. Jednym z głównych wyzwań jest duża i rosnąca liczba uchodźców oraz duża liczba osób wewnętrznie przesiedlonych w regionie Wielkich Jezior. W ścisłej współpracy z UNHCR i innymi odpowiednimi organizacjami UE będzie wspierać kraje regionu w zaspokajaniu potrzeb osób wewnętrznie przesiedlonych, osób ubiegających się o azyl i uchodźców, ze zwróceniem szczególnej uwagi na kobiety, dzieci, osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami. Wspierane będą również polityczne rozwiązania kwestii związanych z uchodźcami w celu rozładowania transgranicznych napięć i konfliktów wynikających z ruchów ludności w przeszłości.
28. UE, zgodnie z agendą ONZ i planem działania UE w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, będzie zwracać szczególną uwagę na równość płci i przywództwo kobiet i dziewcząt, zwłaszcza jeśli chodzi o propagowanie przywracania i utrzymania pokoju, lepsze sprawowanie rządów i zrównoważony rozwój. Będzie wspierać wzmacnianie pozycji kobiet i młodzieży, ich reprezentację oraz pełne, równe, skuteczne i znaczące uczestnictwo z poszanowaniem ich różnorodności. Zintensyfikuje działania mające na celu zapobieganie przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć oraz zwalczanie tych zjawisk, w tym jako narzędzi wojny, skierowanych w szczególności przeciwko kobietom i dziewczętom.
29. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i przestrzegania wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia postanowień pekińskiej platformy działania i programu działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz wyników ich konferencji przeglądowych, a także podtrzymuje w tym kontekście swoje zobowiązanie na rzecz praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego. Mając to na względzie, UE potwierdza zdecydowaną wolę propagowania, ochrony i realizowania prawa każdej osoby do pełnej kontroli oraz do swobodnego i odpowiedzialnego decydowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – w kwestiach dotyczących własnej seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. UE zwraca ponadto uwagę na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do dobrej jakości i przystępnych cenowo wszechstronnych informacji na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, edukacji w tym zakresie, w tym do wszechstronnej edukacji seksualnej, oraz usług opieki zdrowotnej.

30. UE, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, będzie współpracować z partnerami regionalnymi, dążąc do opracowania i wdrożenia sprawiedliwego, otwartego i opartego na zasadach programu handlowo-inwestycyjnego. Jest gotowa przyczyniać się do rozwoju wewnątrzregionalnych mechanizmów zarządzania łańcuchami wartości zasobów naturalnych i zrównoważonego zarządzania nimi, aktywnie zachęcając do przejścia od nielegalnego obrotu do legalnej gospodarki opartej na handlu.
31. UE położy główny nacisk na zrównoważone zarządzanie zasobami. Uwzględnione zostaną minerały z regionów ogarniętych konfliktami, takie jak cyna, tantal, wolfram i złoto, oraz surowce krytyczne, takie jak kobalt i lit, istotne dla rozwoju zrównoważonych lokalnych łańcuchów wartości i globalnej transformacji energetycznej. UE będzie nadal wspierać produkcję i przetwarzanie lokalnych zrównoważonych minerałów oraz handel nimi, a także rozwój lokalnych i międzynarodowych łańcuchów wartości, w tym poprzez wzajemnie korzystne partnerstwa, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem UE, standardami międzynarodowymi i regionalnymi mechanizmami certyfikacji, w tym standardami i mechanizmami w ramach Międzynarodowej Konferencji w sprawie Regionu Wielkich Jezior (ICGLR). Przyczyni się to do zwiększenia lokalnej wartości dodanej przy maksymalizacji korzyści płynących z eksploatacji zasobów naturalnych dla lokalnej ludności. Szczególna uwaga zostanie poświęcona prawom pracowniczym, w szczególności warunkom pracy pracowników kopalń.
32. UE jest gotowa zwiększyć swoje wsparcie dla państw regionu i wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron oraz zacieśniać współpracę w zakresie zarządzania wspólnymi zasobami środowiskowymi w dziedzinie ochrony transgranicznych lasów i ekosystemów, dzikiej fauny i flory oraz gatunków roślin i zarządzania nimi, zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi, neutralnej dla klimatu produkcji i dystrybucji energii, ekoturystyki oraz zrównoważonych i niepowodujących wylesiania łańcuchów wartości w rolnictwie.

33. Zmiana klimatu i degradacja środowiska już teraz wywierają znaczący wpływ na region. Są one również czynnikiem zwielokrotniającym ryzyko, zwiększającym istniejące wcześniej słabości, pogłębiającym konflikty, przesiedlenia i konkurencję o ograniczone zasoby naturalne, zwłaszcza grunty i wodę. UE, zgodnie z unijną koncepcją zintegrowanego podejścia do zmiany klimatu i bezpieczeństwa, będzie nadal wspierać ochronę różnorodności biologicznej, ekosystemów i zasobów naturalnych oraz łagodzenie rosnącego wpływu zmiany klimatu na lokalną ludność i dostosowywanie się do niego. UE będzie również wspierać ambitne, ustalone na szczeblu krajowym wkłady w ramach porozumienia paryskiego. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na zachowanie kluczowej roli lasów w regionie jako pochłaniacza dwutlenku węgla. UE będzie również nadal propagować prawo do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska.
34. W swojej dyplomacji UE będzie podkreślać możliwości, jakie niesie ze sobą transformacja ekologiczna i cyfrowa pod względem rozwoju gospodarczego, w szczególności w zakresie inwestycji, tworzenia miejsc pracy i wzmocnienia sektora prywatnego i otoczenia biznesowego, a także pod względem rozwoju społecznego, w tym dostępu do podstawowych usług społecznych i poprawy kształcenia i szkolenia zawodowego.

Od konkurencji do współpracy i integracji

35. W następstwie szczytu UE-UA, który odbył się w lutym 2022 r., UE, we współpracy z krajami regionu, wdroży pakiet inwestycyjny *Global Gateway*. Pakiet ten będzie wspierać zrównoważone inwestycje na dużą skalę za pośrednictwem inicjatyw Drużyny Europy i instrumentów współpracy z uwzględnieniem priorytetów krajowych.
36. W szczególności UE jest gotowa stymulować integrację regionalną i promować inwestycje transformacyjne. UE skoncentruje się na handlu transgranicznym i współpracy gospodarczej, wspierając integrację gospodarczą i nowe strategiczne korytarze transportowe, aby lepiej połączyć ze sobą cztery kraje regionu, ich sąsiadów regionalnych i resztę świata. Te międzynarodowe korytarze połączą region z portami Oceanu Atlantyckiego i Oceanu Indyjskiego.

37. Ponadto UE będzie wspierać inwestycje mające na celu rozwój współpracy w zakresie produkcji energii i handlu nią, w tym poprzez wzajemne połączenia między sieciami elektroenergetycznymi różnych krajów, a także dążyć do zwiększenia dostaw energii ze źródeł odnawialnych i zwiększenia efektywności energetycznej.
38. UE będzie wspierać i wspomagać wdrażanie umów handlowych, takich jak umowy Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej (EAC), Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju (SADC) i Wspólnoty Gospodarczej Państw Afryki Środkowej (ECCAS), a także Afrykańskiej Kontynentalnej Strefy Wolnego Handlu (AfCFTA), które stwarzają możliwość lepszego zarządzania handlem regionalnym. UE będzie dążyć do zacieśnienia własnej współpracy w zakresie handlu i inwestycji z tym regionem, w tym poprzez umowy o partnerstwie gospodarczym dostępne dla krajów tego regionu.
39. UE będzie nadal wzmacniać gotowość, zapobieganie klęskom żywiołowym i pandemiom oraz reagowanie na nie, a także skuteczniej reagować na stany zagrożenia zdrowia publicznego, które dotknęły wiele osób w całym regionie, w tym poprzez inwestowanie we wzmacnianie systemów opieki zdrowotnej i zapewnianie dostępu do podstawowych usług zdrowotnych.

Partnerzy

40. Stosując podejście oparte na koncentrycznych kręgach geograficznych, UE będzie dążyć do aktywnego zaangażowania w rozwiązywanie wyzwań stojących przed regionem wraz z: DRK, Burundi, Rwandą i Ugandą; krajami w szerszym regionie mającymi szczególne interesy polityczne, dyplomatyczne, w zakresie bezpieczeństwa lub gospodarcze w regionie Wielkich Jezior, w tym m.in. sygnatariuszami Ram pokoju, bezpieczeństwa i współpracy dla DRK; oraz kluczowymi organizacjami i forami regionalnymi, a mianowicie UA, EAC, ECCAS, SADC, ICGLR, Wspólnotą Gospodarczą Państw Wielkich Jezior oraz wspólnym rynkiem Afryki Wschodniej i Południowej (COMESA).

41. UE będzie nadal współpracować z Organizacją Narodów Zjednoczonych, w szczególności ze specjalnym wysłannikiem Sekretarza Generalnego ONZ ds. Regionu Wielkich Jezior i MONUSCO oraz z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, a także z innymi partnerami międzynarodowymi o podobnych poglądach, zgodnie z zintegrowanym podejściem do wspierania dalszych synergii.
42. UE będzie stymulować namacalną współpracę między instytucjami publicznymi a podmiotami lokalnymi, w tym handlowcami na małą skalę oraz władzami i społecznościami lokalnymi, w konkretnych kwestiach leżących w zbiorowym interesie regionu.
43. UE będzie nadal wspierać aktywne i znaczące zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w sferze politycznej i społeczno-gospodarczej. Będzie wspierać dynamikę regionalną wśród organizacji społeczeństwa obywatelskiego, promując transgraniczne zaangażowanie i dialog.
44. UE będzie aktywniej współpracować z sektorem prywatnym, który ma kluczowe znaczenie dla sformalizowania gospodarki, tworzenia lokalnej wartości dodanej i godnych miejsc pracy oraz dla poprawy standardów przemysłowych, zapewniając w ten sposób integrację z regionalnymi i globalnymi łańcuchami wartości. Szczególna uwaga zostanie poświęcona poprawie klimatu biznesowego oraz utrzymaniu i propagowaniu praw człowieka w sektorze prywatnym.

Dalsze działania: Narzędzia i polityki służące realizacji strategii

45. Niniejsza strategia w sprawie Wielkich Jezior określa ramy dla wszystkich polityk i działań UE w regionie, które umożliwiają dążenie do większego zaangażowania oraz osiągnięcie konkretnych i wymiernych rezultatów.

46. UE zintensyfikuje swoje zaangażowanie dyplomatyczne w regionie Wielkich Jezior i wraz z tym regionem oraz jest gotowa zwiększyć swoją obecność w nim, w szczególności we wschodniej części DRK. Wzmocniona koordynacja między delegaturami UE w regionie, a także z przedstawicielstwami państw członkowskich wzmocni ślad dyplomatyczny UE. UE będzie kontynuować regularny dialog polityczny z każdym z krajów w regionie. Jest również gotowa zaangażować się w regionalny dialog polityczny z czterema państwami, których to głównie dotyczy, w celu określenia sposobów współpracy, w pełnej koordynacji z innymi istniejącymi procesami.
47. Oprócz zwiększonego zaangażowania dyplomatycznego UE będzie wspierać wysiłki w zakresie mediacji i rozwiązywania konfliktów prowadzone przez kraje w regionie, a także przez państwa członkowskie UE i partnerów o podobnych poglądach.
48. Opierając się na wspólnych wartościach z krajami w regionie, UE będzie dążyć do tego, aby wzmocnić z krajami regionu dialog na temat praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego. Będzie nadal aktywnie angażować się i wypowiadać na temat łamania praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego. UE będzie również propagować dalszą współpracę na wielostronnych forach zajmujących się prawami człowieka, w tym na forum Rady Praw Człowieka ONZ.
49. W odpowiedzi na skalę kryzysu humanitarnego i związanego z ochroną występującego we wschodniej części DRK UE będzie nadal zapewniać pomoc humanitarną najbardziej potrzebującym i dotkniętym kryzysem grupom ludności, w tym licznym przesiedleńcom wewnętrznym i uchodźcom w regionie, dążąc jednocześnie do wspierania trwałych rozwiązań dla tych grup ludności.
50. UE potwierdza swoją gotowość do uruchomienia, w stosownych przypadkach, pełnego zakresu swoich narzędzi i polityk w celu wdrożenia niniejszej strategii, w tym Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”), Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus (EFZR+) oraz Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF).
51. UE będzie promować i wspierać dwustronne lub wielonarodowe inicjatywy i inwestycje transformacyjne, w tym za pośrednictwem strategii *Global Gateway* i regionalnych inicjatyw Drużyny Europy.

52. UE będzie wspierać pokój i bezpieczeństwo, zarówno na szczeblu dwustronnym, jak i regionalnym, i może rozważyć dalsze działania na rzecz zwiększenia i wsparcia zdolności sił bezpieczeństwa i obrony państw regionu w tym celu, w kontekście reform sektora bezpieczeństwa.
53. UE będzie nadal ściśle monitorować i analizować skutki swoich środków ograniczających, a także w razie potrzeby zmieniać je w dążeniu do pokoju, bezpieczeństwa, demokracji i poszanowania praw człowieka, w ramach celów swojej polityki zewnętrznej. Środki ograniczające pozostaną narzędziem służącym do pozytywnej zmiany w zachowaniu osób i podmiotów odpowiedzialnych za podtrzymywanie lub wykorzystywanie konfliktów zbrojnych, destabilizację krajów w regionie oraz odpowiedzialnych za łamanie i naruszanie praw człowieka. W tym kontekście można je wykorzystać do zmniejszenia zdolności siatek przestępczych zajmujących się przemytem zasobów naturalnych i zaangażowanych w nielegalną eksploatację, nielegalny obrót i nielegalne przepływy finansowe.
54. UE będzie wzmacniać swoją komunikację publiczną z myślą o promowaniu swoich wkładów i polityk, szybkim reagowaniu na istotne wydarzenia i dynamikę regionalną oraz aktywnym przeciwdziałaniu dezinformacji, manipulacyjnej komunikacji i mowie nienawiści zarówno pochodzącym z regionu, jak i od podmiotów zewnętrznych.
55. Uznając potrzebę zaangażowania na wysokim szczeblu w regionie oraz w celu wsparcia realizacji niniejszej strategii, UE będzie dążyć do przywrócenia stanowiska specjalnego przedstawiciela UE w regionie Wielkich Jezior. Rada zwraca się do Wysokiego Przedstawiciela o przedłożenie stosownego wniosku.
56. Rada zwraca się do Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i do służb Komisji o zapewnienie, aby programowanie i realizacja unijnej współpracy rozwojowej były dostosowywane zgodnie z niniejszą strategią, a także z najnowszymi wydarzeniami i wyciągniętymi wnioskami.
57. Rada będzie regularnie analizować postępy w realizacji niniejszej strategii i zwraca się do Wysokiego Przedstawiciela i Komisji o przedstawienie konkretnych sposobów operacjonalizacji, monitorowania i oceny strategii.

